

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان حفاظت محیط زیست
دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

- هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۲/۱۹ به پیشنهاد شماره ۹۹۲/۱۰/۵۲۲۵ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۳۰ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد تبصره (۱) ماده (۱) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - تصویب کرد:
- ۱- طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی بانه به شرح پیوست که تأییدشده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می شود.
 - ۲- هرگونه عملیات اجرایی با رعایت کلیه ضوابط و مقررات از جمله ملاحظات زیست محیطی (برنامه مدیریت زیست محیطی) انجام می شود.
 - ۳- هرگونه تغییر در کاربری های طرح جامع مذکور منوط به تصویب در کارگروه تخصصی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی می باشد.
 - ۴- دوره بازنگری طرح جامع یادشده (۵) سال می باشد.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

عنوان طرح	اهداف و رویکرد طرح فرادست
برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی	- توجه به موضوعات خاص راهبردی در مورد آب و محیط زیست - اختصاص بودجه های سالانه دولت در امر موضوعات خاص مکان محور در مورد توسعه سواحل مکران، اروند و بازآفرینی بافتهای ناکارآمد شهری (حاشیه شهرها و بافتهای فرسوده)، بافتهای تاریخی و مناطق روستایی - توجه به موضوعات خاص پیش روی اقتصاد در مورد معدن و صنایع معدنی، کشاورزی، گردشگری، عبوری (ترانزیت) و حمل و نقل ریلی، فناوری نوین، توسعه و کاربست علم و فناوری و انرژی - بهبود محیط کسب و کار، اشتغال، فضای مجازی و بهره وری و تأمین منابع مالی - رفع تبعیض و توانمندسازی محرومان و فقرا (با اولویت زنان سرپرست خانوار) - توسعه آمادگی دفاعی و امنیتی - گسترش و تعمیق نظام تأمین مالی و ابزارهای آن (بازار پول، بازار سرمایه و بیمه ها) - ارتقای مشارکت مردمی و فراهم کردن بستر اجرایی لازم برای تعاون و همکاری آحاد مردم در قالب تشکلهای اقتصادی تعاونی
برنامه راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت	- دربرگیرنده اهداف کلان بخش های صنعت، معدن و تجارت در راستای چشم انداز ۱۴۰۴ - در اولویت قرار دادن خدمات بیمه ای و مالی، کارایی بازارها (تقارن اطلاعاتی، صداقت در بازار و...) - توجه به توسعه تجارت الکترونیکی (همگانی و فراگیری) و تجهیزات الکترونیکی و الکتریکی - توسعه و تجهیز ماشین آلات صنعتی و تجهیزات حمل و نقل - اولویت دادن به تولید و صادرات محصولات شیمیایی، حامل های انرژی خدمات فنی و مهندسی، خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات، خدمات آموزشی و سرگرمی و خدمات گردشگری - ایجاد پیوندهای فعال و منطف تجاری با بازارهای هدف - پرورش منابع انسانی در تراز جهانی - توسعه فروشگاه های بزرگ و یا شبکه سازی فروشگاه های خرد - پیشبرد عملکرد لجستیکی از طریق توسعه زیرساخت های لجستیکی (هاب، پایانه، خطوط ریلی، ناوگان)
قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران	- پشتیبانی از فعالیت های اقتصادی - قراری ارتباط تجاری بین المللی و تحرک در اقتصاد منطقه ای - تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیر نفتی - ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه گذاری داخلی و خارجی - صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ)
طرح منطقه ای زاگرس	- توسعه فعالیت های صنعتی با اصل صرفه جویی در هزینه ها از طریق هماهنگی بین محل های کار و فعالیت و استقرار جمعیت (افزایش اشتغال در بخش صنعت) - توسعه کشاورزی، صنعت، خدمات پایه و گردشگری با استفاده از مزیت های منطقه ای - تقسیم کار در بخش صنعت و خدمات پایه با ناحیه سندج و ایجاد کانون های توسعه صنعتی خدمات پایه در جوار شهرهای اصلی سقز و بانه - پایدارسازی بخش کشاورزی با توسعه نهادسازی در روستاها، گسترش شهرهای کوچک و کانون های جمعیتی جدید، فرآوری محصولات و توسعه خدمات در بخش کشاورزی، احیاء مراتع - توجه به ضرورت سازماندهی بخش کشاورزی و ایجاد ساختار نیرومند جمعیت و جوامع روستایی - پایدارسازی محیط زیست با حفاظت از منابع طبیعی و ذخایر آب، گسترش جنگل ها و احیاء جنگل ها و مراتع تخریب شده

عنوان طرح	اهداف و رویکرد طرح فرا دست
	- ایجاد مراکز صنعتی و خدمات پایه منطقه‌ای - تقویت آموزش عالی در سطح ناحیه با هدف پرورش نیروی متخصص و ارتقاء سطح تخصص در ناحیه - توجه ویژه به گردشگری در سطح ناحیه، ارتقاء نقش شهر سقز در گردشگری منطقه‌ای و پشتیبانی از توسعه گردشگری و تقسیم کار بین سقز و بانه در توسعه گردشگری - توسعه ارتباطات و شبکه‌های زیربنایی و ایجاد دسترسی بهتر به بازارچه‌های مرزی - ارتقاء خدمات پایه توسعه برای ایجاد پایدارسازی توسعه (مانند گسترش مراکز درمانی، آموزشی، ورزشی، فرهنگی و خدمات عمومی) - گسترش اقدامات ارتقاء و توانمندسازی اسکان غیررسمی و مهار فقر و محرومیت در سطح ناحیه و ایجاد پیوند اقتصادی بین اقشار اجتماعی و حذف شکاف حاشیه و شهر
طرح توسعه و عمران ناحیه شمال استان کردستان	- ارائه الگوی سازماندهی ساختار فضایی - هماهنگی در طرح‌ها و سیاست‌های مصوب - ارائه راهبردها و سیاست‌های هدایت و کنترل - تلاش برای ایجاد فرصت‌های صادرات صنعتی و خدمات پایه - تلاش برای ارتقاء ظرفیت‌های گردشگری به عنوان مزیت ویژه ناحیه - تبدیل اقتصاد واردات مرزی به بازرگانی با تراز مثبت صادرات - تلاش برای توسعه ظرفیت اشتغال در هر یک از موارد فوق - تشکیل نهاد مستقل مدیریت توسعه و عمران منطقه‌ای - گسترش فعالیت‌های آبخیزداری و توسعه بهره‌برداری از منابع آب به منظور استفاده مطلوب از مزیت‌های بارز منطقه برای توسعه عمومی و پایدار منطقه و تأمین آب برای مناطق همجوار - احیاء و بهره‌برداری مناسب از منابع طبیعی (مرتع- جنگل و خاک) و توسعه فعالیت‌های کشاورزی، دامپروری به عنوان زمینه اصلی فعالیت‌های اقتصادی استان در جهت تأمین بخشی از نیازهای غذایی کشور به ویژه گوشت قرمز - ارتقاء راه سقز- دیواندره- سنندج به اتوبان دو خطه درجه یک با امکانات رفاهی بین راهی - ارتقاء راه سقز- سیرکان به اتوبان دو خطه درجه یک با امکانات رفاهی بین راهی - ارتقاء راه سقز- سرپون به راه اصلی درجه یک با امکانات رفاهی بین راهی - ارتقاء راه سقز- بانه به راه اصلی درجه یک با امکانات رفاهی بین راهی - ارتقاء راه بازارچه سیرانبد تا شهر بانه به راه اصلی درجه یک - ارتقاء راه بانه- آرموده به راه اصلی درجه یک - ارتقاء راه بانه- سردشت به راه اصلی درجه یک - احداث راه بوئین سفلی- سوته در سطح درجه دو
طرح آمایش استان کردستان	- ارتقا سهم و جایگاه فرهنگی و اجتماعی کردستان در کشور به منظور همبستگی و یکپارچگی ملی - ارتقا نقش استان در فرآیند توسعه ملی با استفاده مناسب از ظرفیت‌ها و سرمایه فیزیکی، اجتماعی، انسانی و مالی استان - ارتقا سهم استان در فعالیت‌های اقتصادی و تقسیم کار ملی- منطقه‌ای - ایجاد پیوندهای مناسب با فضاهای مرتبط فرا منطقه‌ای و ملی به ویژه مراکز کشور و پایتخت و مرکزیت مناطق محور غرب

عنوان طرح	اهداف و رویکرد طرح فرادست
	- بهره‌برداری بهینه و منصفانه متناسب با سهم هر کدام از استانها از منابع طبیعی مشترک به‌ویژه آب - ارتقا سهم و جایگاه استان در تبادل انرژی - ارتقا سهم و جایگاه استان در شبکه ارتباطات ملی به‌ویژه در بهره‌مندی از فیبر نوری - بهره‌مندی استان از حمل‌ونقل ریلی به‌منظور ارتقا جایگاه استان در شبکه مبادلات و تقویت پیوندهای ملی و منطقه‌ای - ارتقا جایگاه استان در حمل‌ونقل هوایی کشور - ارتقا کمی و کیفی شبکه زیرساخت‌ها و خدمات حمل‌ونقل جاده‌ای استان متناسب با نقش و جایگاه ارتباطی و مبادلاتی فرا استانی - حفظ و توسعه قابلیت‌ها و جذابیت‌های طبیعت گردی استان - حفاظت از منابع و میراث طبیعی و تعادل‌های زیست‌محیطی استان به‌ویژه ذخیره گاه‌های زیستی و اکوسیستم‌های نادر به‌منظور پایداری توان‌های اکولوژیک و قابلیت‌ها و جاذبه‌های گردشگری استان - تأکید بر توسعه پایدار و همه‌جانبه و کیفی بخش کشاورزی به‌منظور حفظ و ارتقاء موقعیت کشاورزی استان در منطقه غرب کشور و اقتصاد ملی - تلاش همه‌جانبه برای تحول صنعتی و معدنی استان بر مبنای توسعه و اقتصاد ذاتایی محور به‌منظور توسعه پایدار صنعتی و معدنی استان، به‌پشتوانه موقعیت مناسب منطقه‌ای، بازارهای فرا منطقه‌ای و فراملی و فراوانی ذخایر معدنی - اولویت به توسعه و گسترش گردشگری در استان با ارتقا نقش و عملکردهای آنها در سطوح ملی و جهانی به‌پشتوانه جاذبه‌های منحصر به فرد، زیرساخت‌های مناسب و جهت‌گیری‌های بستر ساز آتی، به‌منظور توسعه فعالیت‌های بخش خدمات، ایجاد اشتغال و درآمد در استان - توسعه و تجهیز زیرساخت‌های استان برای رشد فعالیت‌های اقتصادی و ایفای نقش‌های فرا منطقه‌ای - تأکید بر اتصال استان به شبکه ریلی کشور از طریق استان‌های همجوار - توسعه خدمات حمل‌ونقلی در محورهای شریانی منطقه‌ای مشترک با استان‌های همجوار - توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی استان متناسب با موقعیت استان در محور غرب کشور - توسعه حمل‌ونقل هوایی بین استانی
طرح جامع شهر بانه	- تقویت نقش بازرگانی و تجاری شهری - تقویت نقش گردشگری و تفریحی شهر - تقویت نقش اداری شهر - تعریف چشم‌اندازهای بصری فراشهری در ارتفاعات پیرامون - افزایش و تقویت مراکز تجاری مدرن - استفاده از ارتفاعات پیرامون شهر، پتانسیل تاریخی و طبیعی به‌عنوان سایت‌های فراشهری تفریحی و کاربری گردشگری - در نظر گرفتن سایت‌های اداری جدید و بهینه‌سازی سایت‌های اداری موجود جهت خدمات زمانی به حوزه نفوذ شهر بانه

مأخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

۲- اهداف راهبردی منطقه ویژه اقتصادی بانه

در شهرستان بانه، اهداف اصلی از ایجاد واحداث منطقه ویژه اقتصادی با توجه به مزیت‌های منطقه‌ای و جغرافیایی این منطقه شامل موارد زیر می‌باشد:

- ایجاد یک قطب قوی اقتصادی بر اساس اهداف و برنامه‌های طرح‌ها و برنامه‌های بالا دست که زمینه‌ساز رشد و توسعه اقتصادی محیط پیرامون خود شود.
- توجه به پتانسیل‌ها و استفاده از مزیت‌های نسبی منطقه در جهت ایجاد و توسعه فرصت‌های اشتغال و جلوگیری از مهاجرت نیروی کار و در نتیجه بهبود شرایط اجتماعی و فرهنگی منطقه
- تقویت بخش لجستیک و انبارداری در مرزهای غربی کشور و توجه به اهداف و مزیت‌های مناطق ویژه اقتصادی در این حوزه
- فراهم نمودن زمینه جهت پیاده سازی استراتژی‌های نوین در توسعه و گسترش میزان تولید و صادرات

۲-۱- بیانیه چشم‌انداز منطقه ویژه اقتصادی بانه

منطقه ویژه اقتصادی بانه به عنوان یک بازیگر مهم منطقه ای- ملی با ارائه یک محیط کسب و کار رقابت‌پذیر در سطح منطقه‌ای و ملی و پایدار به لحاظ زیست محیطی زمینه ایجاد سرمایه‌گذاری، صادرات و اشتغال و رفاه جامعه را در سه سطح محلی، منطقه ای و ملی فراهم خواهد نمود. بنابراین بیانیه چشم‌انداز منطقه ویژه اقتصادی بانه به شرح زیر است:

منطقه ویژه اقتصادی بانه در افق طرح به مرکزی جهت ایجاد ارزش افزوده در صنایع صادرات گرا و اقتصادی کردن فعالیتهای لجستیکی و خدمات صنعتی مبتنی بر فناوری روز در منطقه تبدیل شده و دارای بستری مناسب برای تکمیل حلقه تولید و تجارت در شهرستان مرزی بانه، ایجاد بستر تجارت در سطح بین‌المللی و حمایت از سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی خواهد بود. در این منطقه همچنین با توجه به موقعیت منطقه‌ای و هم‌مرز بودن با اقلیم کردستان عراق، تعریف پهنه‌های مرتبط با فعالیت‌های لجستیکی و انبارداری و ترانزیت کالا باعث بهبود فضای کسب و کار و توسعه اقتصادی منطقه خواهد شد.

۲-۱-۱- مأموریت منطقه ویژه اقتصادی بانه

- ایجاد بستر مناسب به منظور پشتیبانی از فعالیت‌های تجاری، صنعتی در منطقه ویژه اقتصادی بانه با هدف جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی، افزایش تولید و صادرات غیر نفتی، ایجاد ارزش افزوده، ایجاد اشتغال مولد، جذب فن‌آوری‌های نوین، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت)، انتقال کالا (ترانشیپ) و شکوفایی اقتصاد منطقه‌ای با فراهم نمودن تسهیلات و زیرساخت‌های مورد نیاز سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و ایجاد زمینه مناسب برای بازاریابی، صادرات و گسترش فعالیت‌های بازرگانی بین‌المللی
- تدوین، نظارت و اجرای طرح‌های جامع در زمینه‌های خدمات زیر بنایی، شهری، فنی و مهندسی، ارتباطی،

دفتر هیئت دولت

حراستی در سطح منطقه ویژه اقتصادی بانه با هدف تامین نیاز ذینفعان و با رعایت اصل حفاظت از محیط زیست

- توسعه مجموعه‌ای با عملکردهای چندمنظوره ترکیبی و پایدار
- توسعه انعطاف پذیر به منظور پاسخگویی فعالانه به فرصت‌ها
- فازبندی توسعه منطقه منطبق با تقاضای بازار و بیشترین ماندگاری
- جذب نام‌های تجاری بزرگ
- تعهد به محیط زیست و پایداری آن بر اساس رویکردهای جهانی
- ایجاد زیرساخت‌های فیزیکی و مدیریتی کارآمد
- ایجاد ارتباطات مستمر و مؤثر با ذینفعان
- شناسایی و به‌کارگیری ظرفیت‌های علمی، فنی و اقتصادی و توسعه همکاری‌های پژوهشی مشترک با موسسات داخلی و بین‌المللی و به‌کارگیری آنها در جهت استقرار تکنولوژی‌های نوین
- صدور مجوز برای انجام فعالیت‌های اقتصادی، عمرانی، ساختمانی، فرهنگی، آموزشی و خدماتی در چارچوب طرح جامع و کالبدی منطقه ویژه اقتصادی بانه
- توجه به نیاز صنایع در بعد فناوری و هدایت پژوهش‌ها به سمت و سوی پژوهش‌های تقاضا محور
- اجرای مؤثر سیستم مدیریت دانش جهت ذخیره اطلاعات و تجربیات افراد صنعتی، صیانت از دانش فنی نخبگان و گسترش دانش‌های به‌دست آمده در کل منطقه و ارتقاء جایگاه پژوهش و فناوری
- استفاده بهینه و مؤثر از منابع در دسترس با به‌کارگیری دانش و فن‌آوری روز با هدف توسعه پایدار و حفظ محیط‌زیست و افزایش بهره‌وری صنایع مستقر در منطقه ویژه اقتصادی بانه
- تعامل سازنده و مثبت با تمامی ذینفعان منطقه با تأکید بر احترام به کرامت انسانی
- توانمندسازی سرمایه‌های انسانی متناسب با نیازهای منطقه ویژه اقتصادی بانه به منظور دستیابی به سازمانی یادگیرنده، سرآمد، نوآور و تلاشگر

۲-۱-۲- ارزش‌های حاکم بر منطقه ویژه اقتصادی بانه

- موقعیت مناسب جغرافیایی (موقعیت مناسب مرزی و همجواری با اقلیم کردستان عراق)
- تلاش برای دستیابی به حداکثر بهره‌وری
- تعهد تلاش و تفکر خلاق
- صیانت از اخلاق و کرامت انسانی
- تامین منافع ذینفعان

دفتر هیئت دولت

- بویایی و نظم سازمانی
- توسعه منابع انسانی
- حفظ محیط زیست
- تاکید بر توانمندسازی منطقه‌ای (شهرستان بانه)

۳- نتایج مطالعات پایه

۳-۱- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش کشاورزی در منطقه و حوزه پیرامون

✓ ظرفیت‌ها

- وجود مزیت نسبی براساس شاخص LQ در بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری
- دارا بودن سهم ۶،۵۴ درصدی از سطح محصولات مزارع آبی و دیم کشور
- وجود ۷۱۸،۵۶۳ هکتار سطح محصولات زراعی و ۴۳،۹۲۷ هکتار سطح محصولات باغی در استان کردستان
- استان کردستان رتبه ۶ در تولید میوه‌های سردسیری و رتبه ۸ در تولید میوه‌های دانه‌ریز کشور را دارا می‌باشد
- افزایش تولید بالاتر نسبت به رشد سطح زیر کشت محصولات کشاورزی و ارتقای بهره‌وری تولید محصولات کشاورزی در سال‌های اخیر
- سهم بسیار بالای استان کردستان در تولید محصولاتی نظیر توت فرنگی در کشور
- افزایش تعداد، شاغلان و سرمایه تعاونی‌های کشاورزی استان در سال‌های اخیر
- سهم مناسب شهرستان بانه از سطح اراضی و باغات استان و تولید محصولاتی چون: جو و پونجه
- سهم بالای شهرستان بانه از تعداد دام‌های سنگین استان کردستان
- سهولت دسترسی به بازارهای منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای به خصوص کشور عراق و اقلیم کردستان در زمینه صادرات محصولات کشاورزی (زراعی، باغی و دامی)
- حمایت دولت از بخش کشاورزی در قالب یارانه، تسهیلات و خرید تضمینی محصولات
- پایه‌ای بودن بخش کشاورزی از نظر اشتغال در استان
- اقلیم مناسب (آب و هوا، خاک و منابع آب) استان برای فعالیت‌های کشاورزی
- قابلیت کشاورزی استان برای توسعه صنایع جانبی، تکمیلی (صنایع پسین و پیشین)
- رشد قابل توجه استفاده از ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی در استان
- وجود عناصر طبیعی با ارزش و محیط متنوع روستایی برای استفاده از توسعه الگوهای متنوع فعالیت گردشگری چون گردشگری روستایی، گردشگری فراغتی، تفریحی و درمانی
- امکان افزایش تولید محصولات از طریق یکپارچه سازی زمین‌های زراعی و تولید اقلام اصلاح شده

دفتر هیئت دولت

- نوین سازی واحدهای بهره‌برداری و بزرگ مقیاس نمودن اراضی کشاورزی
- ترویج روش‌های بیولوژیکی و تلفیقی مبارزه با آفات در سال‌های اخیر
- ساماندهی خدمات رسانی و پشتیبانی تولید در بخش کشاورزی
- امکان تولید برخی محصولات کشاورزی با کیفیت مطلوب با هدف صدور به کشورهای منطقه به خصوص کشور عراق

- وجود رویشگاه‌های مناسب گیاهان دارویی در استان، وجود شهرک تخصصی و واحد پژوهشی گیاهان دارویی در استان

- فراهم بودن زیر ساخت‌های لازم برای توسعه فعالیت‌های دامی (پروراندی و پرورش انواع دام)
- وجود خاک حاصلخیز و آب با کیفیت در نقاط مختلف استان

✓ چالش‌ها

- سهم پایین استان از سطح و تولید محصولات زراعی آبی کشور و سهم بالای زراعت مبتنی بر آبیاری دیم
- سهم پایین استان از سطح و تولید محصولات باغی آبی کشور و سهم بالای باغداری مبتنی بر آبیاری دیم
- کاهش تولید نهالستان‌های استان در سال‌های اخیر
- کاهش تعداد بهره‌برداران انواع دام سبک و سنگین در استان در سال‌های اخیر
- کاهش میزان تولید محصولات دامی مانند شیر، پشم و... در سال‌های اخیر
- نبود الگوی مناسب زراعی و باغی در مناطق کشت
- عدم تناسب نداشتن سطح زیر کشت محصولات زراعی با میزان بارندگی‌های استان
- عدم سرمایه‌گذاری در مهار آب‌های سطحی و تبدیل اراضی آیش استان به اراضی آبی
- کوچک مقیاس و شیب‌دار بودن اراضی زراعی و باغی استان
- محدودیت نامتعادل در کاربری زمین برای توسعه شهری، صنعتی کشاورزی
- محدودیت تأسیسات انتقال آب
- ضعف در بازار و بازارپایی محصولات کشاورزی
- نازل بودن سطح زیرکشت، میزان تولید و تنوع ترکیب محصولات باغی استان
- بهره‌وری پایین زمین در بیشتر محصولات زراعی استان
- نوسانات زیاد قیمت محصولات کشاورزی و افزایش ریسک تولید بعضی از این محصولات در استان و کشور
- فراگیر نبودن سیاست‌ها و حمایت‌های اجرایی، نوسانات قیمت محصولات زراعی و باغی به واسطه‌ی فقدان

دفتر هیئت دولت

سیستم حمایتی مشخص، در عوض رواج دلالتی و واسطه‌گری و نبود قوانین در حمایت از مالکان و سرمایه‌گذاران در بخش کشاورزی

- ناهماهنگی سیاست واردات محصولات دامی و خرید تضمینی دولت، کمبود تسهیلات بانکی جهت سرمایه‌گذاری زیربنایی و سخت بودن ضوابط بانکی جهت دریافت تسهیلات
- تهدیدات اقلیمی (خشک‌سالی، طوفان، سیل، نگرگ، سرمازدگی و...)
- عدم سرمایه‌گذاری مناسب به منظور استفاده بهینه از منابع محدود آب و مهار و کنترل آب‌های سطحی و بهبود روش‌های آبیاری
- افزایش روند تغییر کاربری اراضی کشاورزی و منابع طبیعی
- وابستگی شدید آفت‌کش‌های گیاهی و داروهای دامی تولیدی در کشور به مواد اولیه وارداتی
- کمبود ظرفیت‌های نگهداری و ذخیره‌سازی محصولات کشاورزی در مناطق عمده تولید
- ناکارایی نظام بازرگانی محصولات کشاورزی
- عدم توجه لازم به موازین سلامت و ایمنی محصولات کشاورزی
- تکنولوژی نامناسب و فرسوده بودن ماشین‌آلات صنایع تبدیلی و تکمیلی و نگهداری

با توجه به مطالعات انجام شده، پیشنهادات زیر جهت بارگذاری و تعریف فعالیت‌های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی بانه در بخش کشاورزی، ارائه می‌گردد.

جدول شماره ۲: پیشنهادات کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش کشاورزی

ردیف	عنوان	توضیحات
۱	تولید، فرآوری و بسته‌بندی محصولات کشاورزی	سهم بالای سطح و تولید محصولات کشاورزی منطقه از کشور، جایگاه بالای کشاورزی در اقتصادی استان و وجود قابلیت صادرات به کشور عراق و اقلیم کردستان
۲	تولید نهاده‌های دامی	وجود قابلیت‌های کشاورزی و دامی در استان و بازار بالقوه مصرف داخلی، منطقه‌ای و صادراتی
۳	توسعه فعالیت‌های گلخانه‌ای	تولید با ارزش افزوده بالای محصولات گلخانه‌ای و وجود قابلیت‌های بازارهای داخلی و خارجی این محصولات
۴	تولید، فرآوری و بسته‌بندی محصولات دامی و شیلات	قابلیت تولیدی و سهم مناسب استان از اشتغال و تولید دام و طیور، وجود رودخانه‌های پرآب در استان جهت توسعه شیلات و وجود بازار مصرف داخلی، منطقه‌ای و صادراتی این محصولات
۵	تولید ادوات و وسایل مورد نیاز کشاورزی	سهم بالای کشاورزی از اقتصاد استان و تقاضای بالقوه مناسب در سطوح داخلی، منطقه‌ای و صادراتی
۶	فرآوری و بسته‌بندی گیاهان دارویی	وجود رویشگاه‌های مناسب گیاهان دارویی در استان، وجود شهرک تخصصی و واحد پژوهشی گیاهان دارویی در استان

منبع: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

۲-۳- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش خدمات در منطقه و حوزه پیرامون

در این قسمت مهم‌ترین و اصلی‌ترین ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های بخش خدمات با نگاهی جامع به سطوح فرادست ملی و بین‌المللی، بیان می‌گردد:

✓ ظرفیت‌ها:

- منطقه ویژه اقتصادی بانه در نزدیکی کریدور بین‌المللی شرق-غرب و کریدور شمال-جنوب (زاگرس) و در مسیر شبکه‌های حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی قرار دارد
- استان کردستان و شهرستان بانه دارای موقعیت مرزی و تجاری ممتاز با کشور عراق و اقلیم کردستان می‌باشد.
- توسعه امکانات زیرساختی مانند راه و انرژی در استان کردستان و همچنین حوزه‌های بلافاصل و فراگیر منطقه ویژه اقتصادی بانه
- تثبیت تجارت و سابقه تاریخی منطقه در تجارت و بازرگانی و تعامل گسترده بازرگانی بین کشورهای ایران و عراق (اقلیم کردستان) در مرزهای استان کردستان
- قابلیت بالای منطقه در تولید محصولات کشاورزی و وجود پتانسیل برای ایجاد سردخانه، انبارداری، لجستیک و... در منطقه با توجه به کمبود در شرایط موجود
- وجود زمینه مناسب صادرات و مبادلات تجاری با کشور ترکیه و کشورهای اروپایی در منطقه
- تعداد بالای نیروی انسانی متخصص و تحصیل کرده در رشته‌های و فعالیت‌های مرتبط با خدمات، بازرگانی، حمل و نقل و ... در استان کردستان
- سهم بالا و مهم بخش خدمات در اقتصاد استان کردستان
- سهم به نسبت بالای استان کردستان از سیلوهای ذخیره گندم کشور
- افزایش تعداد، شاغلان و سرمایه تعاونی‌های خدماتی، تعاونی تأمین‌کنندگان نیاز تولیدکنندگان، تعاونی‌های صنعتی و فرش دستباف در سال‌های اخیر
- دارا بودن مزیت نسبی براساس شاخص LQ در استان کردستان از نظر بسیاری از فعالیت‌های مربوط به خدمات مانند املاک و مستغلات، حمل و نقل زمینی و با لوله، تأمین جا (هتل و اقامتی)، فعالیت‌های دامپزشکی، بهداشت و درمان و آموزش

✓ چالش‌ها:

- حضور و فعالیت گسترده رقبای منطقه‌ای (به خصوص کشور ترکیه) در بازار شمال عراق
- عدم توسعه زیرساخت‌های جاده‌ای و ارتباطی در استان کردستان
- عدم بازار منجی متناسب با قابلیت‌ها و نیازهای صادراتی و بازارهای منطقه‌ای

دفتر هیئت دولت

- کاهش کیفیت در بعضی محصولات تولیدی داخل برای صادراتی به کشور عراق و اقلیم کردستان محصولات

- سهم پایین استان کردستان از تعداد سردخانه‌ها و انبارداری کشور
- سهم به نسبت پایین استان از تعداد گردشگران داخلی و خارجی با وجود قابلیت‌های بالا در این بخش در استان

- سهم پایین استان از میزان حمل و نقل باری کشور با وجود قابلیت‌های فراوان در این بخش

مهم‌ترین ویژگی و شاخصه اصلی منطقه ویژه اقتصادی بانه، قرارگیری این منطقه در مسیر کریدورهای اصلی حمل و نقل و همچنین امکان صادرات و ذخیره‌سازی و فرآوری محصولات کشاورزی و صنعتی، می‌باشد. با توجه به این مزیت‌ها، تمرکز بر فعالیت‌های خدماتی در حوزه حمل و نقل و انبارداری می‌تواند موقعیتی را فراهم آورد که از حداکثر ظرفیت خدماتی این منطقه، بهره‌برداری گردد. با توجه به مطالعات انجام شده و تحلیل و بررسی پتانسیل‌های موجود در بخش خدمات، پیشنهادات زیر جهت بارگذاری و تعریف فعالیت‌های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی بانه در بخش خدمات، ارائه می‌گردد.

جدول شماره ۳: پیشنهادات کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش خدمات

ردیف	عنوان	قابلیت‌ها
۱	ایجاد و توسعه کاربری‌های حمل و نقل محور	تمرکز بر نقش واسطه‌ای منطقه ویژه با توجه به همجاری با کشور عراق و اقلیم کردستان جهت ایجاد واحدهای فرآوری محصولات صادراتی از کشور و وارداتی به کشور، با احداث واحدهای مونتاژ، فرآوری و بسته‌بندی کالاهای ترانزیتی کریدورها جهت آماده‌سازی و تکمیل برای صادرات و یا توزیع در داخل کشور
۲	ایجاد و توسعه فضاهای انبارداری و ذخیره‌سازی	توسعه کریدورهای تجارت و ترانزیت در دو محور اصلی شمالی - جنوبی و شرقی - غربی استان و وجود قابلیت احداث سوله‌های فرآوری مواد خام، ایجاد و توسعه سردخانه‌های نگهداری و ذخیره‌سازی مواد صادراتی و وارداتی از کریدورهای یاد شده جهت نگهداری و بازتوزیع آن‌ها، ایجاد مکانیزم‌های مکمل صنایع و خدمات مناطق ویژه و گمرکات نزدیک محدودده مورد مطالعه
۳	ایجاد مراکز و فعالیت‌های IT محور و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی	وجود قابلیت جهت خدمات برتر تحقیق و توسعه شامل پژوهشگاه‌ها، مؤسسات تحقیقاتی، پژوهشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی، گروه‌های پژوهشی، پارک علم و فناوری، ایستگاه‌های تحقیقاتی و...
۴	ایجاد مراکز و دفاتر خدمات تجاری، خدمات بازرگانی و بازاریابی	قابلیت تبدیل شدن بانه به هاب تجاری استان و منطقه و وجود زمینه‌های توسعه بازرگانی، تجارت مرزی و... در سطح شهرستان و حوزه‌های بلانسل و فراگیر منطقه ویژه

منبع: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان حفاظت محیط زیست
دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۲/۱۹ به پیشنهاد شماره ۹۹۲/۱۰/۵۲۲۵ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۳۰ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد تبصره (۱) ماده (۱) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - تصویب کرد:
۱- طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی بانه به شرح پیوست که تأییدشده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می‌شود.

۲- هرگونه عملیات اجرایی با رعایت کلیه ضوابط و مقررات از جمله ملاحظات زیست‌محیطی (برنامه مدیریت زیست‌محیطی) انجام می‌شود.

۳- هرگونه تغییر در کاربری‌های طرح جامع مذکور منوط به تصویب در کارگروه تخصصی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی می‌باشد.

۴- دوره بازنگری طرح جامع یادشده (۵) سال می‌باشد.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت با توجه به اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به انضمام تصویر نامه اشاره شده در متن برای اطلاع ریاست محترم مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

۳-۳- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش معدن در منطقه و حوزه پیرامون

✓ ظرفیت‌ها

- وجود بازارهای صادراتی بالقوه برای بخش معدن به ویژه به کشور عراق، ترکیه و کشورهای اروپایی
- استان کردستان در زمینه بهره‌مندی از ذخایر طلا، سنگ آهن و سنگ لاشه بیشتر از سایر مواد معدنی دارای ظرفیت و قابلیت است و سهم قابل توجهی از ذخایر طلایی کشور را از آن خود کرده است
- وجود زمینه قانونی مناسب جهت خصوصی‌سازی بخش معدن
- امکان ایجاد خوشه‌های صنعتی معدنی
- امکان ورود معادن مهم استان به بازار بورس
- افزایش تعداد شاغلان بخش معدن استان کردستان در سال‌های اخیر
- افزایش تعداد، اعضا و شاغلان شرکت‌های تعاونی‌های معدنی استان کردستان در سال‌های اخیر
- سهم بالای معادن استخراج سنگ تزئینی، سنگ لاشه و سنگ آهک از تعداد کل معادن استان
- استان کردستان در استخراج سایر معادن براساس شاخص LQ دارای مزیت نسبی می‌باشد
- تخصصی شدن شهرستان‌های استان مانند در برخی مواد معدنی

✓ چالش‌ها

- کاهش تعداد معادن استان کردستان در سال‌های اخیر
 - عدم اقتصادی بودن فرآوری بسیاری از معادن استان کردستان
 - به روز نبودن فناوری تولید محصولات مختلف معدن، در نتیجه بهینه نبودن مصرف منابع به ویژه انرژی
 - مشکلات مربوط به تأمین مالی و سرمایه در گردش واحدهای معدنی
 - خام فروشی معادن استان و عدم ایجاد ارزش افزوده مناسب
 - افزایش تحریم‌های اقتصادی سال‌های اخیر و تأثیر نامطلوب بر صادرات مواد معدنی
 - تمرکز بازارهای صادرات روی برخی کشورهای خاص منطقه بر برخی محصولات خاص
 - رشد واردات بعضی محصولات معدنی در سال‌های اخیر
 - تمایل اندک سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی به سرمایه‌گذاری در بخش معدن
 - ضعف خدمات پشتیبان صادرات و واردات محصولات معدنی در بخش دولتی
 - فقر و کمبود زیرساخت‌ها در بخش معدن از جمله آب، برق، انرژی، ریلی و جاده‌ای
- با توجه به مطالعات انجام شده و تحلیل و بررسی پتانسیل‌های موجود در بخش معدن، پیشنهادات زیر جهت بارگذاری و تعریف فعالیت‌های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی بانه در این بخش، ارائه می‌گردد.

دفتر معین دولت

جدول شماره ۴: پیشنهادات بارگذاری فعالیت‌ها در بخش معدن

ردیف	عنوان	توضیحات
۱	فرآوری کانی‌های غیر فلزی	قابلیت بالای استان در تولید مصالح ساختمانی، سیمان و وجود معادن فراوان در نقاط مختلف استان و شهرستان بانه و وجود بازار بالقوه داخلی استان، منطقه و کشورهای همسایه
۲	فرآوری سنگ‌های تزئین و ساختمانی	وجود معادن مرمریت، مرمریت قرمز، گرانیت و تراورتن در استان کردستان و وجود بازار بالقوه داخلی استان، منطقه و کشورهای همسایه
۳	فرآوری فلزات رنگین و گرانبها مانند: مس، طلا و باریت	به دلیل وجود معادن غنی از این نوع در محدوده مورد مطالعه، ارزش افزوده بالای این محصولات و وجود بازار بالقوه و رویه رشد
۴	فرآوری فلزات	وجود قابلیت‌های معدنی در زمینه سنگ آهن، منگنز آنتیموان

مأخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

۳-۴- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش صنعتی در منطقه و حوزه پیرامون

✓ ظرفیت‌ها

- وجود قابلیت‌های بالای استان کردستان در کانی‌های فلزی، غیر فلزی و فلزات رنگی به عنوان نهاده‌های تولید صنعت
- تولید مناسب محصولات کشاورزی و دامی و امکان توسعه صنایع غذایی و کشاورزی
- تقاضای روزافزون بسیاری محصولات صنعتی و بازار بالقوه داخلی و خارجی آن‌ها
- قابلیت شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی در استان کردستان
- امکان ایجاد صنایع شیمیایی با توجه به عبور خط لوله اتان/ اتیلن از استان و امکان ایجاد و توسعه صنایع لاستیک و پلاستیک با تأکید بر صنایع پایتندستی پتروشیمی
- استان کردستان براساس شاخص LQ در تولید محصولات غذایی دارای مزیت نسبی بوده است به علاوه کردستان در تولید انواع آشامیدنی‌ها، تولید فرآورده‌های توتون و تنباکو، تولید منسوجات، تولید پوشاک، تولید فرآورده‌های لاستیکی و پلاستیکی، تولید سایر فرآورده‌های معدنی غیرفلزی، تولید محصولات فلزی ساخته شده، به جز ماشین‌آلات و تجهیزات، تولید ماشین‌آلات و تجهیزات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر، تولید مبلمان و تولید سایر مصنوعات، دارای مزیت نسبی می‌باشد.
- استان کردستان براساس شاخص RCA دارای مزیت نسبی صادراتی در صادرات چربی‌ها، محصولات شیمیایی، خمیر چوب، مواد نساجی و ماشین‌آلات و دستگاه‌های اپتیک می‌باشد.

✓ چالش‌ها

- سهم پایین استان کردستان در ارزش افزوده بخش صنعت کشور

دفتر هیئت دولت

- کاهش سرمایه‌گذاری صنعتی در سال‌های اخیر به علت مشکلات ناشی از تولید عدم رغبت سرمایه‌گذاران
- بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در بخش صنعت به علت افزایش ریسک‌های آن
- مشکلات ناشی از بازاریابی و فروش محصولات صنعتی در استان
- برورکراسی اداری و موانع نهادی برای توسعه سرمایه‌گذاری در استان
- مشکلات ناشی از تأمین مالی و سرمایه در گردش برای صنایع استان
- عدم توجه به احداث کارخانه‌های فرآوری مواد معدنی در استان
- وارداتی بودن ماشین آلات مورد نیاز صنایع استان و افزایش نرخ ارز در سال‌های اخیر
- تحریم‌های اقتصادی و مشکلات ناشی از مبادلات تجاری و مالی ناشی از آن
- حضور رقبای قوی منطقه‌ای در بازار اقلیم کردستان کشور عراق و کاهش سهم ایران در سال‌های اخیر
- کمبود سرمایه‌گذاری خارجی در بخش صنعت استان
- واردات بی‌رویه کالاهای چینی به بازارهای داخلی

با توجه به مطالعات انجام شده و تحلیل و بررسی پتانسیل‌های موجود در بخش صنعت، پیشنهادات زیر جهت بارگذاری و تعریف فعالیت‌های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی پانه در بخش صنعت، ارایه می‌گردد.

جدول شماره ۵: پیشنهادات کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش صنعت

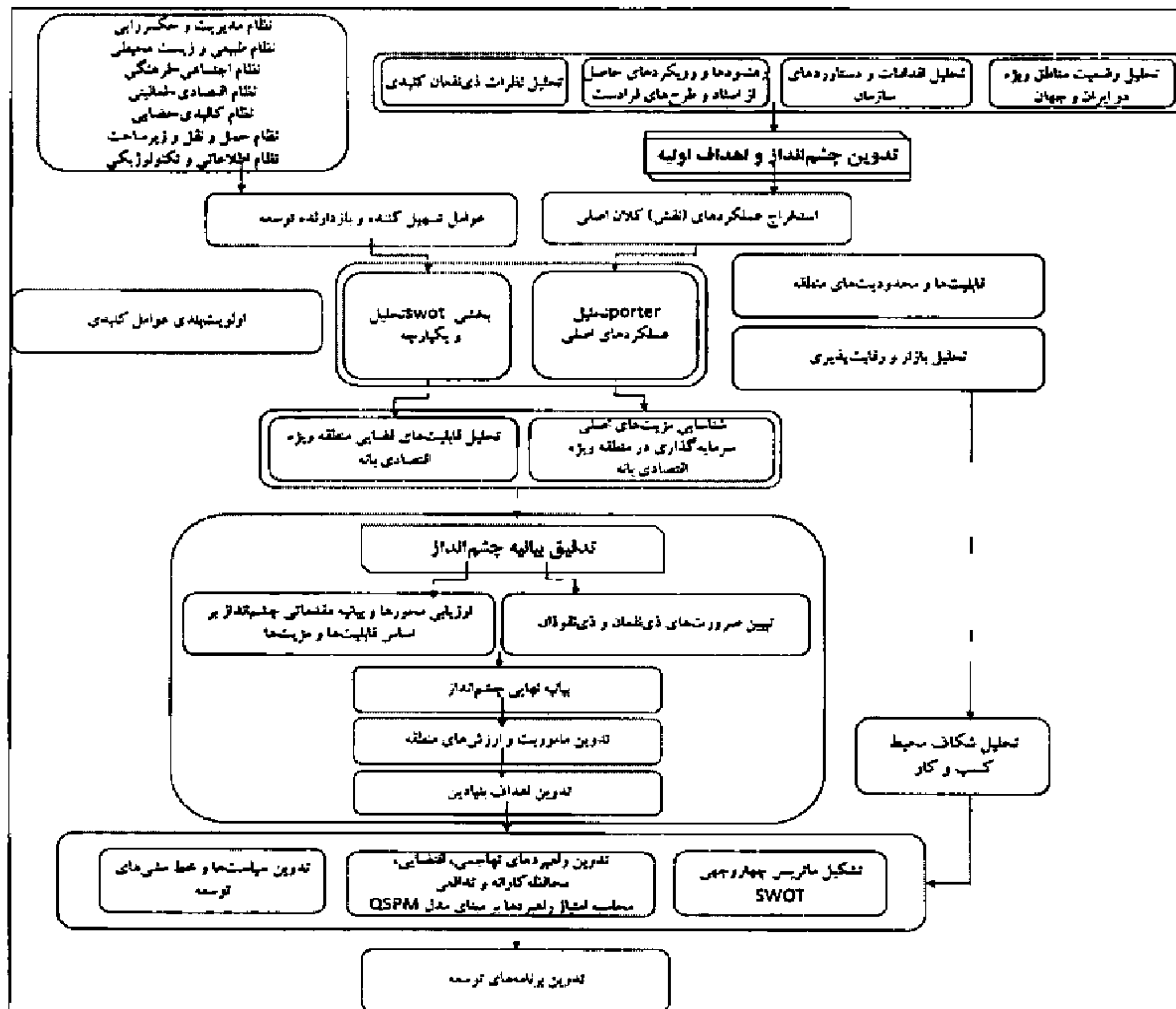
ردیف	عنوان	قابلیت‌ها
۱	صنایع غذایی و دارویی	پتانسیل مناسب محدود در زمینه تولیدات کشاورزی و نیازهای وافر مردم کشور همسایه به ویژه کشور عراق و اقلیم کردستان به انواع محصولات غذایی و دارویی، وجود قابلیت در زمینه پزشکی و بهداشتی، وجود نیروی متخصص و تحصیل کرده و همچنین دسترسی مناسب به مواد اولیه و نیروی کار
۲	صنایع کشاورزی	سهم بالای منطقه از تولیدات کشاورزی و دامی، شرایط مناسب استان در تولید محصولات زراعی و باغی و همچنین توسعه و پرورش انواع دام و طیور، وجود بازار بالقوه و
۳	صنایع کانی غیرفلزی	وجود معادن و قابلیت تولید در محدوده منطقه، افزایش تولید مسکن در داخل کشور و نیاز کشور عراق
۴	صنایع شیمیایی و لاستیکی و پلاستیکی	وجود قابلیت تولیدی در منطقه و نیاز بازار داخلی و کشورهای همسایه به خصوص کشور عراق
۵	صنایع فلزی	وجود معادن هسته سنگ آهن و معادن سنگ آهن در استان کردستان و نیاز کشور عراق و سایر کشورهای منطقه به انواع محصولات آهنی از جمله ورق‌های فلزی و...
۶	سایر صنایع	وجود قابلیت و بازار مصرف برای تولید ماشین آلات، نساجی، چرم و دباغی و ...

مأخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهرنگ، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

۴- فرآیند انجام مطالعات راهبردی منطقه ویژه اقتصادی بانه

مطالعات طرح جامع منطقه آزاد بانه بر اساس فرآیند زیر انجام شده است. همانگونه که در نمودار زیر نیز نمایش داده شده است، بعد از بررسی موضوعات کلان، تجارب جهانی، اسناد فرادست و نظرات ذی نفعان، اهداف اولیه طرح تدوین شده است. سپس به بررسی محیط بیرونی و عوامل داخلی در حوزه های مختلف پرداخته شده و تحلیل های سوات و پورتر جهت استخراج عوامل راهبردی موثر در توسعه منطقه بکار گرفته شده اند. تدقیق بیانیه چشم انداز، ماموریت ها و ارزش ها و به موازات هم در گام بعدی انجام می شوند. در نهایت به تدوین راهبردها، سیاست ها و برنامه های توسعه در گام آخر برنامه ریزی راهبردی پرداخته شده است.

نمودار شماره ۱: فرایند انجام طرح راهبردی منطقه ویژه اقتصادی پانه

ماخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهرنگ، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

5- تعیین راهبردهای قابل قبول در منطقه

جدول شماره ۶: تدوین راهبردهای توسعه منطقه ویژه اقتصادی بانه بر اساس تحلیل SWOT

عوامل داخلی	عوامل خارجی	
	قوت‌ها (S)	ضعف‌ها (W)
فرصت‌ها (O)	گزینه‌های راهبردی تهاجمی SO	گزینه‌های راهبردی انطباقی WO
	SO1: ایجاد زمینه و بستر مناسب جهت فراوری محصولات معدنی و استفاده بهینه از مزیت نسبی استان در برخورداری از این نوع از صنایع SO2: استفاده بهینه از موقعیت جغرافیایی و مرزی استان به منظور افزایش میزان صادرات محصولات تولیدی به کشورهای همسایه از جمله کشور عراق SO3: جذب سرمایه‌گذار و تقویت بخش انبارداری و لجستیک با توجه به نزدیکی منطقه به گمرک و بازارچه‌های مرزی SO4: بالا بردن نرخ اشتغال در منطقه و ایجاد پایداری فرهنگی و اجتماعی در منطقه مرزی SO5: تقویت نقش ترانزیتی منطقه و ایجاد ارتباط قوی با مراکز صنعتی مرکزی کشور SO6: کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای از طریق رونق بخشیدن به صنایع تبدیلی و تکمیلی و ایجاد بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری در این بخش	WO1: توجه به اصول سازگاری و همجواری در انتخاب و تدقیق صنایع WO2: بهبود مدیریت تقاضای خدمات و محصولات در جهت افزایش جذب سرمایه در منطقه WO3: کاهش هزینه‌های واردات و صادرات و هزینه‌های تولید و همچنین ارتقای سطح استانداردهای موجود در تولید محصولات در راستای کمک به جهاتی شدن تولیدات و نفوذ به بازارهای جهانی
تهدیدها (T)	گزینه‌های راهبردی اقتضایی ST	گزینه‌های راهبردی تدافعی WT
	ST1: تاکید بر بازارهای کنونی جهت حفظ و ارتقای موقعیت منطقه در میان این بازارها ST2: به‌روزرسانی روش‌های فراوری محصولات کشاورزی جهت افزایش میزان بازدهی در بخش صنایع تبدیلی و تکمیلی ST3: استفاده از پتانسیل و توان‌های اجتماعی-فرهنگی، زیرساختی و طبیعی در ارتباط با توسعه منطقه	WT1: ایجاد بستر مناسب برای ورود فناوری‌های نوین در بخش صنعت و جلوگیری از خروج سرمایه‌های شهرستان از طریق ایجاد ارزش افزوده در فعالیت‌های اقتصادی در این بخش WT2: جانمایی و طراحی سایت منطقه با توجه به عبور آبراهه‌ها و رودخانه از اطراف سایت در جهت مدیریت منابع آب و همچنین جلوگیری از ایجاد آلودگی‌های زیست محیطی

منبع: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

۱-۵- اولویت‌بندی راهبردها

با توجه به انتخاب راهبردهای گروه نه‌اجمی برای منطقه ویژه اقتصادی بانه بر اساس نتایج ماتریس IE اولویت‌بندی راهبردهای این گروه در ادامه آمده است.

جدول شماره ۷: اولویت‌بندی راهبردهای برتر توسعه منطقه ویژه اقتصادی بانه بر اساس مجموع امتیاز آنها در ماتریس (QSPM)

رتبه	کد راهبرد	اولویت‌بندی راهبردها	جمع امتیاز
۱	SO2	استفاده بهینه از موقعیت جغرافیایی و مرزی استان به منظور افزایش میزان صادرات محصولات تولیدی به کشورهای همسایه از جمله کشور عراق	۵,۷۴۴
۲	SO3	جذب سرمایه‌گذار و تقویت بخش انبارداری و لجستیک با توجه به نزدیکی منطقه به گمرک و بازارچه‌های مرزی	۵,۶۸۴
۳	SO4	بالا بردن نرخ اشتغال دو منطقه و ایجاد پایداری فرهنگی واجتماعی در منطقه مرزی	۵,۵۶
۴	SO1	ایجاد زمینه و بستر مناسب جهت فراوری محصولات معدنی و استفاده بهینه از مزیت نسبی استان در برخورداری از این نوع از صنایع	۵,۰۲۷
۵	SO6	کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای از طریق رونق بخشیدن به صنایع تبدیلی و تکمیلی و ایجاد بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری در این بخش	۴,۷۱۸
۶	SO5	تقویت نقش ترانزیتی منطقه و ایجاد ارتباط قوی با مراکز صنعتی مرکزی کشور	۳,۶

منبع: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

۶- تحلیل گروه‌های هدف و تقاضاهای مؤثر صنعتی، بازرگانی و خدماتی

در این قسمت گروه‌های هدف کاربری‌های پیشنهادی مرحله دوم این مطالعات در سه بخش کشاورزی، خدمات، معدن و صنعت در جدول ذیل به صورت کلی بیان می‌گردد.

جدول شماره ۸: جمع‌بندی کلی تحلیل گروه‌های هدف و تقاضاهای مؤثر صنعتی، بازرگانی و خدماتی

بخش	عنوان	گروه‌های هدف و ذینفعان
کشاورزی	تولید، فرآوری و بسته‌بندی محصولات کشاورزی	صنعتگران در حوزه فرآوری و تبدیل محصولات زراعی و باغی، تعاونی‌های کشاورزی، جهاد کشاورزی، تولیدکنندگان محصولات بهداشتی و دارویی، صنایع و بنگاه‌های فعال در حوزه شیلات، تولیدکنندگان و فعالان دام و فرآورده‌های گوشتی و پروتئینی، تجار و بازرگانان صنایع کشاورزی، غذایی و دارویی، علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در این بخش
	تولید نهاده‌های دامی	
	توسعه فعالیت‌های گلخانه‌ای	
	تولید، فرآوری و بسته‌بندی محصولات دامی و شیلات	
	تولید ادوات و وسایل مورد نیاز کشاورزی	
	فرآوری و بسته‌بندی گیاهان دارویی	
خدمات	ایجاد و توسعه کاربری‌های حمل و نقل محور	شرکت‌های فعال در زمینه خدمات حمل و نقل و توزیع، فعالان انبارداری و سردخانه، تجار و شرکت‌های بازاریابی و خدمات تجاری، دانشگاه‌ها و مراکز

دفتر هیئت دولت

بخش	عنوان	گروه‌های هدف و ذینفعان
	ایجاد و توسعه فضاهای ایتبارداری و ذخیره‌سازی	آموزش عالی، شرکت‌ها و نهادهای دانش‌بنیان، صنایع‌های تک، استارت‌آپ‌ها و شتاب‌دهنده‌های کسب و کارهای دیجیتال و نوین، سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در این بخش
	ایجاد مراکز و فعالیت‌های IT محور و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی	
	ایجاد مراکز و دفاتر خدمات تجاری، خدمات بازرگانی و بازاریابی	
فرآوری	فرآوری کانی‌های غیر فلزی	سازندگان مسکن و فعالان بخش ساخت و ساز، فعالان بخش تولید و فرآوری سنگ‌های ساختمانی و تزئینی، صنعت گران و تجار محصولات فلزی، شرکت‌های توسعه صنایع و معدن، تولیدکنندگان و بازرگانان فلزات گرانبها و رنگین، شرکت‌های اکتشاف و استخراج، صادرکنندگان مواد معدنی، تولیدکنندگان ماشین‌آلات معدنی، سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در این بخش
	فرآوری سنگ‌های تزئینی و ساختمانی	
	ایجاد و فرآوری فلزات رنگین و گرانبها مانند: مس، طلا و باریت	
	فرآوری فلزات	
صنایع	صنایع غذایی و دارویی	تولیدکنندگان مواد غذایی، تجار و بازرگانان مواد غذایی، شرکت‌های داروسازی و تحقیقات دارویی، واردکنندگان و صادرکنندگان کالاهای پزشکی، سازندگان و پیمانکاران بخش ساختمان، بنگاه‌ها و تولیدی‌های فعال در بخش ساختمان، خودروسازان و تولیدکنندگان قطعات خودرو، مصرف‌کنندگان و نمایندگی‌های محلی و منطقه‌ای، فعالان صنایع پوشاک، سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در صنایع
	صنایع کشاورزی	
	صنایع کانی غیر فلزی	
	صنایع شیمیایی و لاستیکی و پلاستیکی	
	صنایع فلزی	
	سایر صنایع	

مانند: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

۷- جمع‌بندی مطالعات بازار

جدول زیر شاخص‌های مورد نظر برای ارزیابی صنایع و اولویت‌کابری‌های پیشنهادی براساس شاخص‌های اصلی مدل تحلیل رقابت پورتر، مرزی بودن و منطقه ویژه بودن نشان می‌دهد.

جدول شماره ۹: شاخص‌های مورد نظر برای ارزیابی براساس شاخص‌های اصلی

شرح	نام عامل / ویژگی	شاخص
مدل پورتر	عوامل درونی	- میزان مصرف آب
		- میزان مصرف برق
		- میزان مصرف گاز و انرژی
		- میزان آلاینده‌گی خاک و آراضی کشاورزی و ...
		- میزان آلاینده‌گی آب‌های سطحی و زیرزمینی محدوده
		- میزان آلاینده‌گی هوا
		- تطابق با ظرفیت صنعتی شهرستان و منطقه بلافصل
		- تطابق با ظرفیت معدنی شهرستان و منطقه بلافصل
		- تطابق با ظرفیت کشاورزی شهرستان و منطقه بلافصل

دفتر هیئت دولت

شرح	نام عامل / ویژگی	شاخص
		- هم‌پوندی با ظرفیت علمی شهرستان و منطقه بلافصل
	عوامل پشتیبانی	- ضریب اشتغال به نسبت حجم صنعت - متراژ و فضای مورد نیاز به ازای هر نفر اشتغال - تطابق با ظرفیت خدماتی و بازرگانی شهرستان و منطقه بلافصل - تطابق با ظرفیت حمل و نقلی و ترانزیتی شهرستان و منطقه بلافصل
	عوامل رقابت	- توجه به رقبای منطقه‌ای در سطح استان و منطقه - میزان سرمایه اولیه مورد نیاز - دوره بازگشت سرمایه - میزان درآمدزایی و ارزش افزوده ایجاد شده به نسبت سرمایه مورد نیاز
	عوامل تقاضا	- توجه به ظرفیت‌های مصرف داخلی و صادراتی به عراق، ترکیه و سایر کشورهای منطقه
انطباق با ویژگی جغرافیای اقتصادی منطقه	اولویت مرزی بودن	- صنایع دارای بالاترین ارزش صادرات به کشورهای همجوار (عراق و ترکیه) - صنایع دارای بالاترین ارزش واردات به کشورهای همجوار (عراق و ترکیه)
انطباق با ظرفیت‌های قانونی مناطق ویژه	منطقه ویژه اقتصادی بودن	- فعالیت‌های دارای بالاترین میزان سرمایه‌گذاری ثابت در استان و کشور - فعالیت‌های دارای بالاترین میزان ارزش صادرات در استان و کشور - فعالیت‌های دارای بالاترین میزان ارزش واردات در استان و کشور - فعالیت‌های دارای بالاترین تعرفه گمرکی

مأخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

۷-۱- وسعت هر یک از گروه‌های صنعتی پیشنهادی در پهنه صنعتی منطقه ویژه اقتصادی پانه

درصد وسعت هر یک از صنایع بر روی سایت در بخش صنعتی، در جدول زیر آورده شده است.

جدول شماره ۱۰: سهم صنایع پیشنهادی از مجموع بخش صنعتی

نوع صنعت	درصد از کل مساحت بخش صنعتی
صنایع فلزی - ماشین سازی و برق الکترونیک	۴۲
صنایع غذایی	۲۲
صنایع سلولزی	۱۳
صنایع نساجی و پوشاک	۱۳
صنایع شیمیایی	۵,۵
صنایع دارویی و بهداشتی	۴,۵
مجموع بخش صنعتی	۱۰۰

مأخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

۸- پهنه‌های عملکردی منطقه ویژه اقتصادی بانه

برنامه کاربری اراضی در قالب پهنه‌های عملکردی برای طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی بانه مطابق با جدول زیر ارائه شده است.

جدول شماره ۱۱: پهنه‌ندی عملکردی منطقه ویژه اقتصادی بانه

پهنه	منطقه عملکردی
صنایع غذایی	صنعتی
صنایع برق و الکترونیک	
صنایع ماشین سازی	
صنایع شیمیایی	
صنایع سولزی	
صنایع فلزی	
صنایع نساجی	
صنایع دارویی	
کسب و کار و بازرگانی	مختلط خدمات و کسب و کار
تجاری	
خدمات اداری و گمرکی	
خدمات نمایشگاهی	
مزرعه انرژی خورشیدی	
خدمات درمانی و سلامت	مکمل و رفاهی
خدمات آموزشی و پژوهشی	
مراکز تفریحی و سرگرمی	
پارکینگ‌های روباز و سرپوشیده	
لجستیک و انبارداری	لجستیک
پایانه	
تصفیه خانه فاضلاب	تاسیسات و تجهیزات
آتش نشانی	
پست و تاسیسات گاز و سوغات	
تاسیسات آب	
ترانس و تاسیسات برق	
محل جمع آوری و دپوی زباله	

ماخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

۸-۱- جانمایی و تدقیق کاربری‌های پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی بانه

در مجموع اراضی طراحی شده برای کاربری صنعتی، نهایتاً معادل ۳۸ درصد از کل اراضی ۹۴ هکتاری قابل بارگذاری سایت، یعنی برابر با ۳۶۰۳۲۶٫۵ مترمربع به دست آمده است. شایان ذکر است که باتوجه به عبور مسیل و آبراهه‌ها از محدوده مورد مطالعه، حدود ۲٫۴ هکتار از اراضی سایت به کانال و حریم آبرو اختصاص یافته است. همچنین مساحتی معادل ۱۵۱۷۲۰ مترمربع از اراضی سایت که معادل ۱۶ درصد از کل محدوده سایت برای جانمایی کاربری انبارداری و لجستیک منطقه صنعتی که شامل انبارهای سرپوشیده و انبارهای روباز و سردخانه‌ها هستند، در نظر گرفته شده است. همچنین کاربری خدماتی و پشتیبان، مساحتی معادل ۸۹۷۸۶ مترمربع را به خود اختصاص داده است که این فضا شامل کاربری‌های خدماتی برای شاغلین و مراجعه کنندگان به منطقه، فضاهای مربوط به خدمات بازرگانی، اداری و تجاری و همچنین اراضی مربوط به احداث تجهیزات پل‌های خورشیدی و همچنین فضاهای رفاهی جهت بالا رفتن میزان رضایت شاغلین از محیط فعالیت خود را شامل می‌شود.

۱۲ درصد از مساحت مجموعه، کاربری فضای سبز (مجموع کاربری‌های کمربندی سبز حفاظتی و پارک و مسیر سبز پیاده و نوارهای سبز حاشیه معابر) است، که معادل ۱۱۳۵۷۹ مترمربع می‌باشد. به منظور قرار گرفتن فضای مناسب جهت تاسیسات و تجهیزات منطقه ویژه اقتصادی در مجموع، اراضی به مساحت ۱۴۴۳۶ مترمربع که حدود ۱٫۵ درصد از مساحت محدوده منطقه ویژه است، به این کاربری اختصاص یافته است. همچنین، تاسیسات مربوط به هریک از نواحی صنعتی نیز در داخل هر پهنه صنعتی مطابق با ضوابط و مقررات واحدهای صنعتی لحاظ خواهد شد. تاسیسات مربوط به تصفیه خانه فاضلاب در جنوبی‌ترین قسمت سایت با توجه به نقطه ثقل جمع‌آوری آب‌های سطحی و دیگر الزامات زیست محیطی در نظر گرفته شده است. علاوه بر این مکانی جهت دپوی موقت پسماند در ضلع شرقی محدوده نیز جانمایی شده است. همچنین در برنامه‌ریزی کالبدی منطقه ویژه اقتصادی بانه، ۲۰ درصد از مساحت مجموعه، شامل شبکه راه‌ها و معادل ۱۸۸۴۶۴ مترمربع خواهد بود.

جدول شماره ۱۲: مشخصات کاربری‌های پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی بانه

کاربری	مساحت (مترمربع)	درصد از کل اراضی منطقه
صنعتی	۳۶۰۳۲۶	۳۸
مختلط خدمات و پشتیبان	۸۹۷۸۶	۹٫۵
لجستیک و انبارداری	۱۵۱۷۲۰٫۵	۱۶
تاسیسات و تجهیزات	۱۴۴۳۶	۱٫۵
فضای سبز	۱۱۳۵۷۹	۱۲
کانال آب و حریم	۲۴۱۹۱	۳
مشاعات و معابر	۱۸۸۴۶۴	۲۰
مساحت محدوده	۹۴۲۵۰۳	۱۰۰

مأخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

طرح جامع (راهبردی - ساختاری) منطقه ویژه اقتصادی بانه

(چکیده طرح)

۱۷۸۴۹

دفتر هیئت دولت

دفتر هیئت دولت

رده‌های گروه‌های صنایع بنا به دستورالعمل هیئت محترم وزیران برای منطقه ویژه بانه، الزاما صنایع تولیدی و بسته بندی رده ۱ و برخی صنایع رده ۲ با رعایت عدم آب بر بودن صنایع پیشنهاد شده بود. اما با توجه به وجود شرایط موجود اقتصادی و اجتماعی و به خصوص شرایط مطلوب زیست محیطی از ابعاد مختلف مانند وجود فاصله مناسب با مراکز حساس و به ویژه مسکونی و آبی و مناطق تحت مدیریت محیط زیست مطابق جدول حداقل فواصلی که باید در جانمایی صنایع رعایت شود و همچنین در راستای کمک به اشتغال‌زایی و نیاز به استقرار واحدهای صنعتی در سایر گروه‌های صنعتی و تولیدی علاوه بر صنایع تبدیلی و بسته بندی، جانمایی و فعالیت صنایع (فلزی، برق و الکترونیکی و ماشین سازی، صنایع نساجی و پوشاک و صنایع شیمیایی تا رده ۳ و در صورت امکان و با مجوز و استعمال از سازمان محیط زیست استان و مشروط به اخذ تعهد در مورد عدم آلاینده‌گی واحد و ایجاد سیستم‌های کنترل آلودگی مناسب، تا رده چهار (به غیر از صنایع دارویی و شیمیایی) نیز مورد موافقت قرار گرفت.

قرار دادن صنایعی که از میزان آلاینده‌گی بالاتری نسبت به سایر صنایع برخوردار هستند، در مناطقی از سایت که با توجه به شرایط اقلیمی از قبیل جهت باد غالب منطقه، جهت شیب و... کمترین آسیب را به محیط زیست منطقه وارد نماید نیز از عوامل مهمی است که مشاور در جانمایی صنایع بدان توجه نموده است.

در نقشه بعدی محل استقرار صنایع پیشنهادی در منطقه ویژه، با توجه به شرایط اقلیمی و الویت‌بندی مشاور برای بهره‌برداری از سایت مورد مطالعه آورده شده است. همچنین در جدول زیر مساحت اختصاص یافته به هر یک از صنایع نیز آورده می‌شود.

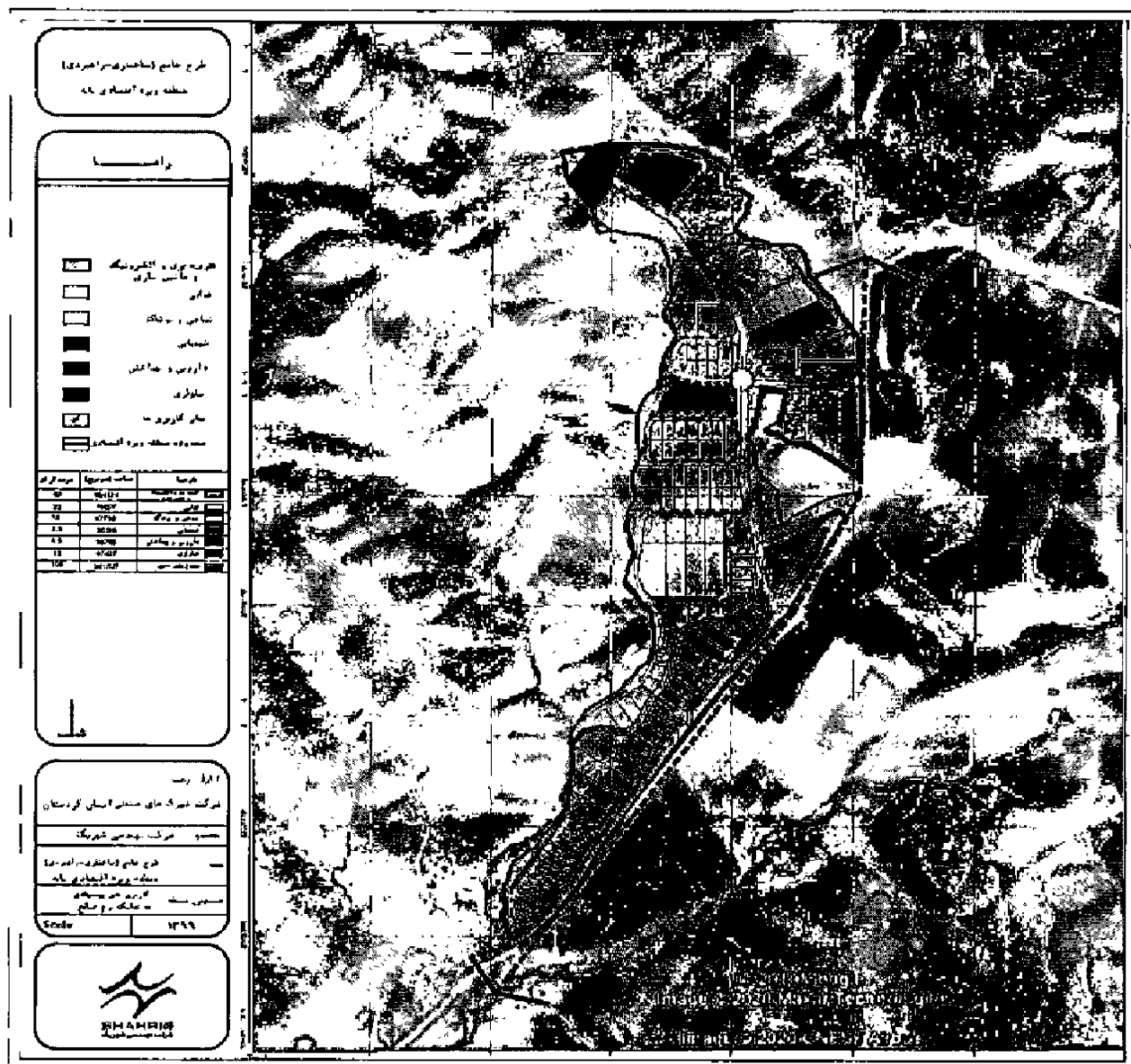
جدول شماره ۱۳: صنایع پیشنهادی در منطقه ویژه اقتصادی بانه به تفکیک نوع صنعت

نوع صنایع	مساحت (مترمربع)	درصد از بخش صنعتی	درصد از کل
صنایع فلزی، برق و الکترونیک و ماشین سازی	۱۵۱۱۷۱	۴۲	۱۶
صنایع غذایی	۷۹۸۲۷	۲۲	۸٫۵
نساجی و پوشاک	۴۷۷۳۰	۱۳	۵
سلولزی	۴۷۴۲۷	۱۳	۵
صنایع شیمیایی	۲۰۳۶۵	۵٫۵	۲٫۳
دارویی و بهداشتی	۱۶۷۰۱	۴٫۵	۱٫۷
مجموع بخش صنعتی	۳۶۰۳۲۷	۱۰۰	۳۸

ماخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

دفتر هیئت دولت

نقشه شماره ۳: کاربری پیشنهادی در سایت منطقه ویژه اقتصادی بانه (به تفکیک نوع صنایع مستقر)

دفتر هیئت دولت

۹- فاکتورهای مالی و اقتصادی

با عنایت به کلیات و اهداف اصلی ایجاد منطقه ویژه اقتصادی بانه، از آنجا که برای طراحی این منطقه ویژه، از یک سو انطباق کاربری‌های محوری آن با ویژگی‌ها و عوامل بیرونی طرح تعیین کننده بوده و از سوی دیگر هماهنگی فضاها و کاربری‌های پیشنهادی مورد تأکید می باشد، در ارائه الگوی طراحی این منطقه ویژه اقتصادی سعی شده است در ترکیب کالبدی پیشنهادی، این موارد به خوبی لحاظ گردد. مطالعات کلی و بررسی‌های میدانی و همچنین شناسایی پتانسیل‌ها و محدودیت‌های منطقه، نتایج خود را در ارائه الگوی کلی فعالیت منطقه ویژه اقتصادی بانه نشان داد. به این صورت که محورهای اصلی قابل توصیه برای فعالیت‌های تولیدی و خدماتی این منطقه ویژه را مشخص نمود. با عنایت به کاربری‌های اصلی پیشنهادی برای این منطقه ویژه اقتصادی و همچنین نیازهای این مجموعه به فضای سبز و راه‌های اصلی و فرعی دسترسی و فضاهای تأسیساتی و خدماتی، ترکیبی از سطوح قابل تخصیص به کاربری‌های مختلف به شرح جدول زیر برای منطقه ویژه اقتصادی بانه قابل توصیه می باشد. بر اساس طرح پیشنهادی، در مجموع اراضی طراحی شده برای کاربری صنعتی، در نهایت معادل ۳۸ درصد از کل اراضی ۹۴۲۵۰۳ متر مریبی سایت به دست آمده است. همچنین مساحتی معادل ۱۵۱۷۲۱ مترمربع از اراضی سایت که معادل ۱۶ درصد از سایت خواهد بود برای جانمایی انبارهای منطقه صنعتی که شامل انبارهای سرپوشیده و انبارهای روباز هستند در نظر گرفته شده است. در نتیجه خالص فضای در نظر گرفته شده مختص کاربری صنعتی معادل ۵۴ درصد از فضای مجموعه خواهد بود. همچنین کاربری خدماتی مساحتی معادل ۸۹۷۸۶ مترمربع را به خود اختصاص داده است که این فضا شامل کاربری‌های خدماتی برای شاغلین و مراجعه کنندگان به منطقه، فضاهای مربوط به خدمات بازرگانی، اداری و تجاری بوده و ۱۰ درصد از مساحت مجموعه را شامل می‌شود.

جدول شماره ۱۴: مساحت‌های کاربری‌های پیشنهادی

ردیف	نام فضا (کاربری)	مساحت (مترمربع)	مساحت (هکتار)	درصد خالص قابل فروش	مساحت خالص قابل فروش (هکتار)	درصد سهم هر فضا (کاربری) از کل
۱	صنعتی	۳۶۰,۳۲۷	۳۶	۱۰۰٪	۳۶	۳۸٪
۲	مختلط خدمات و پشتیبان	۸۹,۷۸۶	۹	۸۰٪	۷	۱۰٪
۳	لجستیک و انبارداری	۱۵۱,۷۲۱	۱۵	۸۰٪	۱۲	۱۶٪
۴	تأسیسات و تجهیزات	۱۴,۴۳۶	۱	۰٪	۰	۳٪
۵	فضای سبز	۱۱۳,۵۷۹	۱۱	۰٪	۰	۱۲٪
۶	کانال آب و حریم	۲۴,۱۹۱	۲	۰٪	۰	۳٪
۸	مشاعات و معابر	۱۸۸,۴۶۴	۱۹	۰٪	۰	۲۰٪
	جمع کل مساحت (به کسر حریم)	۹۴۲,۵۰۳	۹۴	-	۵۵,۴	۱۰۰٪

مأخذ: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

در نهایت با توجه به محاسبات صورت گرفته به ارائه شاخص‌های مالی و اقتصادی پروژه در قالب جدول زیر پرداخته

شده است.

دفتر هیئت دولت

جدول شماره ۱۵: فاکتورهای نهایی ارزیابی پروژه

ردیف	عنوان	ارزش	واحد
۱	مدت زمان ساخت پروژه	۷	سال
۲	مدت زمان واگذاری اراضی	۷	سال
۳	مدت زمان بهره برداری از پروژه	۱۰	سال
۴	مساحت کل پروژه	۹۴	هکتار
۵	مساحت قابل واگذاری	۵۵	هکتار
۶	حجم سرمایه گذاری ثابت	۶۳۷۳۲۸	میلیون ریال
۷	قیمت تمام شده هر متر مربع	۱,۱۵۱	میلیون ریال
۸	قیمت فروش زمین در سال اول	۱,۳	میلیون ریال
۹	میانگین قیمت فروش در طول سنوات و گذاری	۲,۰۶	میلیون ریال
۱۰	هزینه های عملیاتی سالانه	۱۴۵۶۱۴	میلیون ریال
۱۱	درآمدهای خدماتی سالانه	۱۱۳۹۳۴	میلیون ریال
۱۲	کل هزینه سرمایه گذاری (ثابت و جاری) طی دوره بهره برداری	۱,۷۷۰,۸۴۷	میلیون ریال
۱۳	کل درآمدهای طی دوره بهره برداری	۱,۸۱۹,۷۶۸	میلیون ریال
۱۴	نرخ تنزیل	۱۸ درصد	درصد
۱۵	نرخ بازدهی داخلی (IRR)	۱۸,۶ درصد	درصد
۱۶	ارزش خالص فعلی (NPV)	۵۷۲۷	میلیون ریال
۱۷	دوره بازگشت سرمایه (PBP)	۶,۷	سال
	دوره بازگشت سود و سرمایه (DPBP)	۹,۵	سال

منبع: مطالعات مشاور (شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹)

۱۰- آثار جانبی (آثار خارجی و القایی مثبت) منطقه ویژه اقتصادی بانه

ایجاد مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی و نقش مهمی در جهت ایجاد مزیت نسبی و رقابتی، از طریق کاهش قیمت تمام شده محصول و حذف تشریفات و مقررات اداری و گمرکی دارند. این مناطق با مراوده آزاد و راحت با دنیای خارج زمینه های توسعه صادرات و تولید کالاهای صادراتی را فراهم می آورند و با رشد صنایع تخصصی، رشد صنعتی و به تبع آن توسعه اقتصادی را در سطح منطقه ای و ملی به ارمغان خواهند آورد.

مناطق ویژه اقتصادی عمدتاً برای دستیابی به اهداف مهمی چون: توسعه صادرات، جذب سرمایه گذاری خارجی، تجهیز سرمایه های داخلی و پیوستن به اقتصاد جهانی ایجاد می شوند. از این رو مناطق ویژه اقتصادی با: برقراری ارتباط تجاری بین المللی و تحرک در اقتصاد منطقه ای، تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیر نفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ)، موجب

دفتر هیئت دولت

افزایش ضریب جذب منطقه‌ای و ملی برای توسعه در ابعاد مختلف می‌شوند و بر ارتقای شاخص‌های گوناگون رشد اقتصادی و توسعه در سطح منطقه‌ای و ملی کمک می‌کنند.

به‌طور سنتی، سرمایه‌گذاری‌ها در مناطق ویژه اقتصادی از طریق منابع و تسهیلات عمومی تأمین مالی شده و سپس به بخش خصوصی واگذار شده‌اند. با توجه به ماهیت و کارکردهای عمومی مناطق ویژه اقتصادی و پیامدهای مثبت چنین مناطقی برای مردم، عموماً دولت‌ها در این زمینه عامل اصلی سرمایه‌گذاری و توسعه بوده‌اند. از آثار مثبت اثرگذار در منطقه به واسطه شکل‌گیری مناطق ویژه اقتصادی می‌توان موارد زیر را نام برد:

• توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال پایدار

توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال پایدار از اهداف استراتژیک در مناطق کمتر توسعه یافته است. به‌طور تقریبی ایجاد هر شغل پایدار برای دولت حدود ۲۰,۰۰۰ میلیون ریال (حدود دو میلیارد تومان) هزینه در بر دارد. با هر میزان اشتغال زایی در منطقه ویژه اقتصادی بانه، به میزان قابل توجهی در هزینه‌های دولت صرفه‌جویی خواهد شد.

• جلوگیری از فرار سرمایه و تقویت توانمندی‌های بومی

لازمه رشد اقتصادی، تولید بیشتر و سرمایه‌گذاری افزون‌تر است. اهمیت توجه به عوامل تعیین‌کننده سرمایه‌گذاری از این واقعیت ناشی می‌شود که بین سرمایه‌گذاری و رشد رابطه تنگاتنگی وجود دارد، تقویت سرمایه‌گذاری باعث بهبود رشد و رفاه اقتصادی می‌شود. فرار سرمایه به هر شکلی که اتفاق بیفتد، به دلیل جریانات خارجی غیرقانونی و غیر نرمال سرمایه اثر منفی بر سرمایه‌گذاری خواهد گذاشت؛ زیرا سرمایه‌ای که بهتر است برای اشتغال، تأمین کسری تراز جاری، افزایش در ذخایر رسمی یا فراهم کردن زیرساخت‌های ضروری استفاده شود به خارج منتقل می‌شود.

• توجه و تمرکز بیشتر بر صنایع و منابع مغفول در منطقه

بسیاری از صنایع در هر منطقه ممکن است به دلیل نبود شرایط و کم‌توجهی و یا حتی دیده نشدن به مرور زمان از بین رفته باشد، ایجاد یک بستر جدید برای چنین صنایعی و حمایت از آن‌ها در قالب منطقه ویژه می‌تواند باعث زنده شدن دوباره این صنایع شود.

• جلوگیری از مهاجرت و ایجاد مهاجری در مناطق کمتر توسعه یافته

راهنمایی واحدهای تولیدی کوچک و متوسط در قالب منطقه ویژه اقتصادی موجب افزایش تقاضا برای نیروی کار در این منطقه شده که این علاوه بر اینکه باعث می‌شود افراد بیکار برای اشتغال به شهرهای دیگر مهاجرت نکنند، نیروهای بیکار دیگر مناطق نیز برای اشتغال به این شهر مهاجرت می‌کنند و باعث رشد و توسعه منطقه می‌شود.

• ایجاد حفظ و توسعه مزیت‌های رقابتی محدوده

مزیت رقابتی به عنوان توانایی در رویارویی و غلبه بر رقابت تعریف می‌شود، زمانی یک منطقه ویژگی‌های بهتری نسبت به رقیب کسب می‌کند، درواقع مرزی برای رقابت‌شان ایجاد می‌کنند.

دفتر هیئت دولت

فهرست مطالب

۱- بیان مساله.....	۲
۱-۱- موقعیت عمومی و جغرافیایی منطقه.....	۲
۱-۲- اهداف، راهبردها، سیاستها، احکام و پیشنهادات تأثیرگذار اسناد فرادست.....	۴
۲- اهداف راهبردی منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۸
۲-۱- بیانیه چشم‌انداز منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۸
۲-۱-۱- مأموریت منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۸
۲-۱-۲- ارزش‌های حاکم بر منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۹
۳- نتایج مطالعات پایه.....	۱۰
۳-۱- ظرفیت‌ها و چالشهای بخش کشاورزی در منطقه و حوزه پیرامون.....	۱۰
۳-۲- ظرفیت‌ها و چالشهای بخش خدمات در منطقه و حوزه پیرامون.....	۱۳
۳-۳- ظرفیتها و چالشهای بخش معدن در منطقه و حوزه پیرامون.....	۱۵
۳-۴- ظرفیتها و چالشهای بخش صنعتی در منطقه و حوزه پیرامون.....	۱۶
۴- فرآیند انجام مطالعات راهبردی منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۱۸
۵- تعیین راهبردهای قابل قبول در منطقه.....	۱۹
۵-۱- نتیجه‌گیری از ماتریس QSPM و اولویت‌بندی راهبردها.....	۲۰
۶- تحلیل گروه‌های هدف و تقاضاهای مؤثر صنعتی، بازرگانی و خدماتی.....	۲۰
۷- جمع‌بندی مطالعات بازار.....	۲۱
۷-۱- وسعت هر یک از گروه‌های صنعتی پیشنهادی در پهنه صنعتی منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۲۲
۸- پهنه‌های عملکردی منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۲۳
۸-۱- جانمایی و تدقیق کاربری‌های پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۲۴
۸-۲- جانمایی و تدقیق صنایع پیشنهادی در منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۲۵
۹- فاکتورهای مالی و اقتصادی.....	۲۸
۱۰- آثار جانبی (آثار خارجی و القایی مثبت) منطقه ویژه اقتصادی بانه.....	۲۹

دفتر هیئت دولت

فهرست جدول‌ها

- جدول شماره ۱: جهت‌گیری و اهداف طرح‌های فرادست موثر بر طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی بانه..... ۴
- جدول شماره ۲: پیشنهادات کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش کشاورزی..... ۱۲
- جدول شماره ۳: پیشنهادات کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش خدمات..... ۱۴
- جدول شماره ۴: پیشنهادات بارگذاری فعالیت‌ها در بخش معدن..... ۱۶
- جدول شماره ۵: پیشنهادات کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش صنعت..... ۱۷
- جدول شماره ۶: تدوین راهبردهای توسعه منطقه ویژه اقتصادی بانه بر اساس تحلیل SWOT..... ۱۹
- جدول شماره ۷: اولویت‌بندی راهبردهای برتر توسعه منطقه ویژه اقتصادی بانه بر اساس مجموع امتیاز آنها در ماتریس (QSPM)..... ۲۰
- جدول شماره ۸: جمع‌بندی کلی تحلیل گروه‌های هدف و تقاضاهای موثر صنعتی، بازرگانی و خدماتی..... ۲۰
- جدول شماره ۹: شاخص‌های مورد نظر برای ارزیابی براساس شاخص‌های اصلی..... ۲۱
- جدول شماره ۱۰: سهم صنایع پیشنهادی از مجموع بخش صنعتی..... ۲۲
- جدول شماره ۱۱: پهنه‌بندی عملکردی منطقه ویژه اقتصادی بانه..... ۲۳
- جدول شماره ۱۲: مشخصات کاربری‌های پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی بانه..... ۲۴
- جدول شماره ۱۳: صنایع پیشنهادی در منطقه ویژه اقتصادی بانه به تفکیک نوع صنعت..... ۲۶
- جدول شماره ۱۴: مساحت‌های کاربری‌های پیشنهادی..... ۲۸
- جدول شماره ۱۵: فاکتورهای نهایی ارزیابی پروژه..... ۲۹

فهرست نمودارها

- نمودار شماره ۱: فرایند انجام طرح راهبردی منطقه ویژه اقتصادی بانه..... ۱۸

فهرست نقشه‌ها

- نقشه شماره ۱: موقعیت منطقه ویژه اقتصادی بانه در تقسیمات سیاسی کشور..... ۳
- نقشه شماره ۲: زون بندی (پهنه بندی) کاربری‌های پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی بانه..... ۲۵
- نقشه شماره ۳: کاربری پیشنهادی در سایت منطقه ویژه اقتصادی بانه (به تفکیک نوع صنایع مستقر)..... ۲۷

دفتر هیئت دولت

پیشگفتار

اولین اقدام قانونی برای ایجاد مناطق آزاد و ویژه به شکل امروزی آن، طی قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی انجام شد و مجلس شورای اسلامی در فاصله کمی بیش از یک دهه از به بار نشستن انقلاب اسلامی با تصویب «قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» در بهمن ماه سال ۱۳۶۸، که حاوی هدف‌های کلی، خط مشی‌ها، هدف‌های کمی، سیاست‌های کلی، اعتبارات و برنامه‌های اقتصادی پنج ساله جمهوری اسلامی ایران بود، به موجب تبصره ۱۹، به دولت اجازه داده شد که حداکثر در سه نقطه از نقاط مرزی کشور، مناطق آزاد تجاری صنعتی تأسیس نماید. بدین ترتیب گام اول قانون‌گذاری در ایجاد مناطق آزاد شکل گرفت.

مجلس شورای اسلامی با قوام و دوام نسبت به گام برداشته شده در سال ۱۳۶۸ این بار در مقام تفصیل و تشریح برآمده و در تاریخ ۱۳۷۲/۰۶/۰۷ قانون "چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران" را تصویب می‌نماید و مشروح و مبسوط مکانیزم حاکم بر این مناطق را طی ۲۸ ماده بیان می‌کند و سرانجام در تداوم روند اتخاذی با تصویب "قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی" مصوب ۱۳۸۴/۰۹/۰۵ به صورت مبسوط طی ۲۵ ماده و در ماده ۱ این قانون در مقام بیان هدف این مناطق چنین مقرر می‌شود که به منظور پشتیبانی از فعالیت‌های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ) به دولت اجازه داده می‌شود در شهرستان‌هایی که استعداد و توان لازم برای تحقق اهداف مذکور را دارند، مناطقی را با عنوان منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

استان کردستان در غرب ایران با دارا بودن مرز مشترک با کشور عراق، پتانسیل‌های بالقوه‌ای جهت توسعه بازرگانی، به‌خصوص در شهرهای مرزی را دارا است. توسعه و گسترش امکانات و منابع در شهرستان‌های مرزی می‌تواند نقش مهمی در تقویت همکاری‌های بین مرزی با کشورهای همسایه داشته باشد و هم می‌تواند آهنگ توسعه ملی را تسریع کند در این مطالعات، ظرفیت‌های رشد صنعتی منطقه و امکان سرریز صنایع از قطب‌های صنعتی مجاور تعیین گردیده و پس از آن به منظور شناخت مزیت‌های تولید صنعتی منطقه و تدقیق سرریز صنایع از قطب‌های صنعتی مجاور، مزیت‌های نسبی تولید در محدوده منطقه ویژه اقتصادی بانه شناسایی شده و در ادامه با توجه به مطالعات مذکور و همچنین با توجه به چشم‌انداز توسعه صنعتی استان کردستان در اسناد بالادستی به اولویت‌بندی فعالیت‌های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی بانه پرداخته شده است.

سند هدایت و کنترل تحولات کالبدی منطقه ویژه اقتصادی بانه بر اساس ویژگی‌ها و شرایط هر پهنه عملکردی تهیه و تنظیم می‌شود که نحوه ساخت و ساز در هر پهنه و نیازهای اصلی در زمان صدور مجوز ساختمانی برای کلیه بناها را در نظام سلسله مراتبی پهنه‌بندی، مشخص می‌سازد.

دفتر هیئت دولت

۱- بیان مسأله

مناطق ویژه اقتصادی امروزه نقش و جایگاه ویژه‌ای در توسعه اقتصادی منطقه‌ای دارند. به‌طوری‌که با توجه به آمار و ارقام در داخل و خارج از کشور این مناطق در توسعه اقتصادی و در قالب شاخص‌های مختلفی چون درآمد افراد، اشتغال، تثبیت و ماندگاری افراد در محل سکونت خود و جلوگیری از مهاجرت به شهر، ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و خدمات زندگی و... تأثیر به‌سزایی دارند.

با توجه به اهمیت مقوله مناطق آزاد و مناطق ویژه در اقتصاد امروزی جهان، عموم کشورها و دانشمندان اقتصادی، اسامی گوناگونی را برای این پدیده انتخاب کرده و تمایز مختلفی داشته‌اند مانند: منطقه گمرکی، منطقه آزاد گمرکی، منطقه پردازش صادرات، منطقه معاف از گمرک، منطقه آزاد صادراتی، منطقه تجارت خارجی، منطقه آزاد اقتصادی، منطقه صادرات آزاد، منطقه تجاری آزاد، منطقه صنعتی آزاد، منطقه توسعه سرمایه‌گذاری و... اما فارغ از نوع انتخاب اسامی این مناطق آنچه مسلم است اینکه تا زمان جنگ جهانی دوم حتی تا یک دهه قبل در این مناطق فقط بحث صدور کالا و ورود کالا بدون عوارض گمرکی مورد توجه بوده است، حال آنکه در یک دهه اخیر علاوه بر بحث تجارت آزاد مباحث دیگری مانند سرمایه‌گذاری و تولید و پردازش صادرات جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است. به‌طوری‌که حتی امروزه موضوع پردازش خدمات گوناگون نیز جاذبه زیادی داشته و ارائه خدماتی مانند بانکداری، بیمه‌گری، حمل و نقل، آموزش، جهانگردی و بالاتر از آن کشاورزی نیز مدنظر قرار گرفته است.

اکنون همگان اذعان دارند که این مناطق برای کشورها فقط یک منطقه تجاری نیستند بلکه صادرات‌زا و ارز‌آور و اشتغال‌زا هستند و وسیله‌ای برای ورود به بازار جهانی و بهره‌گیری از برتری‌های نسبی در بازرگانی بین‌المللی هستند و برای کشورهای در حال توسعه می‌توانند یاری‌دهنده آن‌ها در رهایی از فقر و عقب‌ماندگی باشند و تکنولوژی و سرمایه را به کشور آنان وارد نمایند و کشور را در مسیر توسعه صنعتی قرار دهند. افزایش نیاز به توسعه در بخش‌های مختلف اقتصادی که امروزه به معضلی برای کشورهای در حال توسعه مانند ایران تبدیل شده است. طرح‌های جامع ساختاری - راهبردی مناطق ویژه اقتصادی علاوه بر اینکه خطوط و اصول کلیدی توسعه مناطق اقتصادی را مشخص می‌کنند، کارآیی لازم را برای مواجهه با تحولات اقتصادی را دارند.

از سوی دیگر شناسایی فرصت‌های توسعه‌ای و هدایت سرمایه‌گذاران در بخش‌های مختلف اقتصادی و جانیابی و ترسیم درست نقشه‌های زیرساختی در کمترین زمان ممکن جز با تدوین طرح‌های ساختاری راهبردی مناطق ویژه اقتصادی ممکن نیست. همچنین بررسی دقیق عملکرد مناطق آزاد در صورتی امکانپذیر است که شاخص‌های عملکرد این مناطق متناسب با اهداف تعیین شده در برنامه جامع و سند راهبردی آن تدوین شده و به‌انکاء آمار به‌هنگام مورد تجزیه و تحلیل واقع شود. بنابراین در حال حاضر تنظیم برنامه جامع و سند راهبردی توسعه منطقه ویژه اقتصادی بانه به‌عنوان یکی از مناطق ویژه اقتصادی حائز اهمیت در کشور از مهم‌ترین الزامات تدوین و تثبیت عملکرد این مناطق محسوب می‌شود.

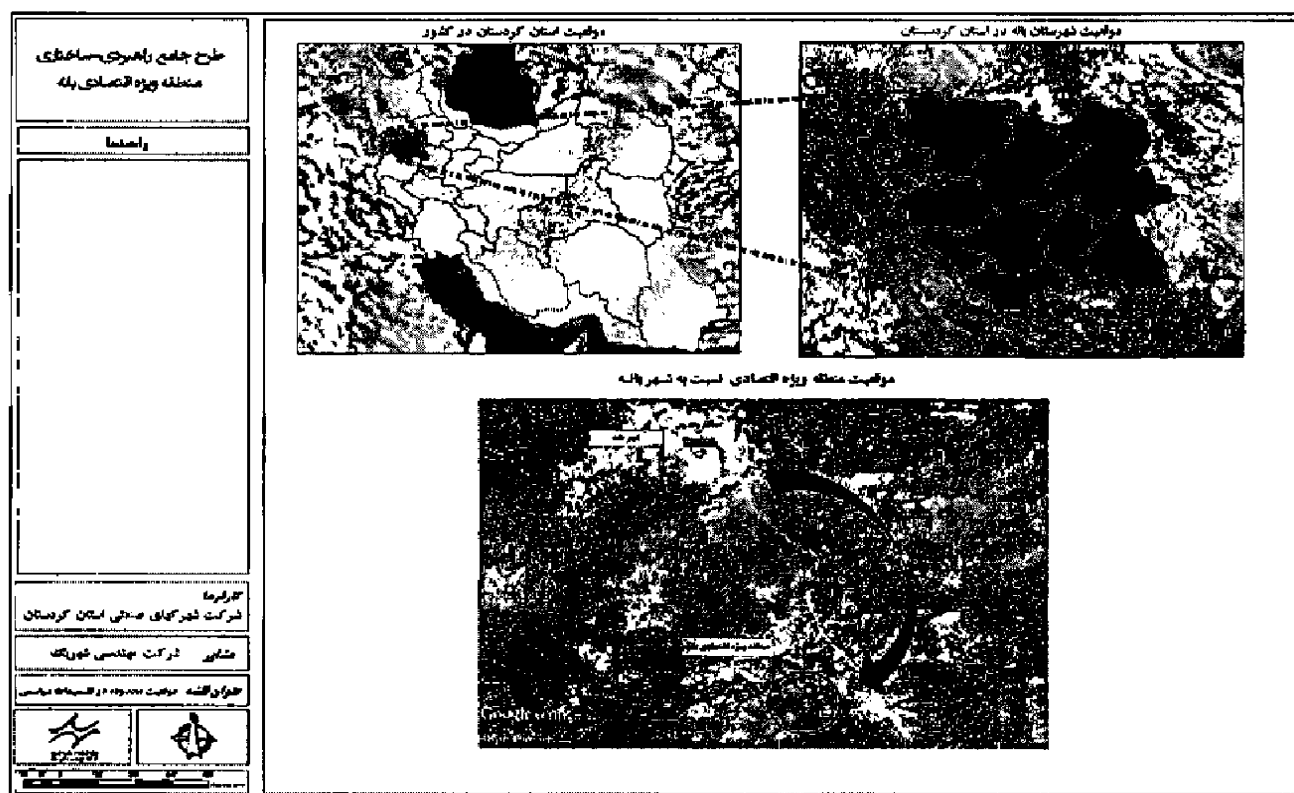
دفتر هیئت دولت

۱-۱- موقعیت عمومی و جغرافیایی منطقه

منطقه ویژه اقتصادی بانه با مساحتی تقریبی ۹۴ هکتار در شهرستان بانه واقع شده است. این شهرستان در قسمت شمال غربی استان کردستان واقع شده است. استان کردستان با مساحتی در حدود ۲۹۱۳۷ کیلومتر مربع در غرب ایران در مجاورت خاک عراق بین ۳۴ درجه و ۴۵ دقیقه تا ۳۶ درجه و ۲۸ دقیقه عرض شمالی و ۴۵ درجه و ۳۴ دقیقه تا ۴۸ درجه و ۱۴ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار دارد.

این استان از لحاظ جغرافیای طبیعی تحت تأثیر جریان هوای گرم و سرد بوده و اقلیم‌های گوناگونی را به وجود می‌آورد. تمام نواحی استان در بهار و تابستان آب و هوایی خنک و معتدل و در زمستان سرد و برفی دارد.

بر اساس آخرین تقسیمات سیاسی کشور و طبق سالنامه آماری ۱۳۹۵، استان کردستان دارای ۱۰ شهرستان، ۳۱ بخش، ۸۶ دهستان و ۲۹ شهر می‌باشد. همچنین تعداد آبادی بر اساس سالنامه آماری ۱۳۹۰ این استان دارای ۱۸۹۰ آبادی بوده که از این تعداد ۱۶۷۷ آبادی دارای سکنه و ۲۱۳ آبادی خالی از سکنه می‌باشد.

نقشه شماره ۱: موقعیت منطقه ویژه اقتصادی بانه در تقسیمات سیاسی کشور

دفتر هیئت دولت

۲-۱- اهداف، راهبردها، سیاست‌ها، احکام و پیشنهادات تأثیرگذار اسناد فرادست

طرح‌های فرادست با توجه به رویکرد و جهت‌گیری‌های ارائه شده در آن‌ها، مسیر و جهت پیشبرد طرح‌های بعدی در منطقه را مشخص می‌نمایند. در جدول زیر جهت‌گیری و اهداف طرح‌های فرادست در پروژه پیش‌رو، آورده شده است.

جدول شماره ۱: جهت‌گیری و اهداف طرح‌های فرادست مؤثر بر طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی بانه

عنوان طرح	اهداف و رویکرد طرح فرادست
سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور	- دست یافتن به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فن‌آوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) - تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی - ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل - رقابت‌پذیری اقتصادی در منطقه میانی - ارتقای کیفیت سطح زندگی - پیوند فعال با اقتصاد جهانی و منطقه‌ای - پویایی اقتصادی و توسعه پایدار - امنیت اجتماعی و اقتصادی - توسعه اقتصاد مبتنی بر دانایی - تبدیل وضعیت و کردی اقتصاد به وضعیت پویا و انعطاف‌پذیر - توسعه صنایع تبدیلی وابسته به نفت
استراتژی توسعه صنعتی کشور	- توسعه صنعت دانایی‌محور بر پایه فناوری پیشرفته روز - ایجاد پایداری و رقابت‌پذیری در شاخه‌های جهانی توسعه صنعتی - ایجاد فرایند صنعتی شده در راستای افزایش سرمایه انسانی - توسعه فناوری به عنوان منبع اصلی تولید ارزش افزوده در صنعت - جذب مشارکت خارجی با رویکرد انتقال توسعه تکنولوژی‌های پیشرفته - ارتقای مدیریت و سرمایه انسانی و افزایش سهم از بازار جهانی - ورود به بازارهای جهانی از طریق تبدیل شدن کشور به دروازه صنعتی شرق و اروپا - گسترش و توسعه صنایعی با قابلیت صادرات مجدد با ارزش افزوده بالاتر - برقراری توازن و تعادل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی از طریق توجه به استعدادها و ظرفیت‌های مناطق مختلف - جغرافیایی کشور و استقرار صنعت در مناطق کم‌برخوردار
طرح کالبد ملی	- برنامه‌ریزی توسعه پایدار سکونتگاه‌ها - مدیریت خردمندانه سرزمین (فضا) - بررسی تناسب زمین‌ها برای گسترش آینده شهرهای کنونی و ایجاد شهرها و شهرک‌های جدید - پیشنهاد شبکه شهری آینده کشور یعنی اندازه شهرها، چگونگی استقرار آنها در پهنه کشور و سلسله مراتب - میان شهرها به منظور تسهیل مدیریت سرزمین و امر خدمات وسانی به مردم - منطقه بندی (زونینگ) سراسر سرزمین به معنای تعیین کاربری‌های مطلوب زمین‌های کشور و مقررات تفکیک و ساخت و ساز در هر یک از آنها

دفتر هیئت دولت